

The 6th International Symposium of Familiology

FAMILY - RITUAL - FEAST

Book of abstracts

Olsztyn, May 12th – 13th, 2022

Faculty of Theology of the University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Poland)

in cooperation with

Anthropos Institute International (Sankt Augustin/Chicago)
National Pedagogical Dragomanov University (Kiev)
Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw, Chair of Missiology
Catholic University of Lublin, Chair of Religiology and Missiology
Vistula University, Institute of History Branch Pułtusk
Polish Province of Society of Divine Word
Polish Association of Familiology

Scientific Council:

Prof. Piotr Adamek SVD (FJU, Taipei)
Stanisław Grodź SVD, PhD (Anthropos-Institute, St. Augustin)
Rev. prof. Karol Jasiński (UWM, Olsztyn)
Prof. Bożena Józefów-Czerwińska (AFiB Vistula, Pułtusk)
Prof. Zdzisław Kupisiński SVD (KUL, Lublin)
Prof. Sebastian M. Michael SVD (Institute of Indian Culture, Mumbai)
Prof. Elżbieta Osewska (PWSZ, Tarnów)
Prof. Katarzyna Parzych-Blakiewicz (UWM, Olsztyn)
Prof. Andrzej Pryba MSF (UAM, Poznań)
Prof. Jarosław Różański OMI (UKSW, Warszawa)
Prof. Roger Schroeder SVD (Catholic Theological Union, Chicago)
Rev. prof. Józef Stala (UPJPII, Kraków)
Prof. Denys Svyrydenko (NPDU, Kiev)
Philipus Tule SVD, PhD (Widya Mandira Catholic University, Kupang, Indonesia)

CONTENTS

INTRODUCTION.....	4	SOLIDARITY OF FAMILY: LANTERN FESTIVAL AS A RITE OF PASSAGE IN CHINESE-SPEAKING CIRCLE.....	10
GHOST MARRIAGE RITUAL IN TAIWAN AS A WAY OF HEALING FAMILY RELATIONSHIPS	5	HOW FAMILY RITUALS AND FEASTS CAN STRENGTHEN FAMILY INTIMACY	11
TECHNOLOGY AND FAMILY RITUALS.....	6	RYTUAŁY OKOŁO WESELNE NA TLE INTERAKCJI ZRÓŻNICOWANYCH SIŁ SACRUM (W ODNIESIENIU DO RELACJI SENIORÓW Z POŁUDNIOWEGO PODLASIA)	12
VALAIKAPPU: BIRTHING OF MOTHER AND BONDING OF RELATIONSHIPS	6	RYTUAŁY RODZINNE W CHIŃSKIEJ REPUBLICE LUDOWEJ – MIĘDZY KPCH A SPUŚCIZNĄ CESARSTWA	13
BIBLIJNE INSPIRACJE OBRZĘDOWOŚCI WESELNEJ	7	NIE ZAPOMNIEĆ IMIENIA. RYTUAŁY PAMIĘCI W RODZINIE I WSPÓLNOCIE ŻYDOWSKIEJ NA PRZYKŁADZIE DEDYKACYJNEJ ZAWIESZKI NA TARCZĘ NA TORĘ ODKRYTEJ NA TERENIE GETTA WARSZAWSKIEGO.....	14
THE PRAYER OF THE FOREST WITHOUT FOREST: THE RITUAL OF JEROKY-ÑEMBO'E (DANCE-PRAYER) AS WAY OF REVITALIZATION AND CONSERVATION OF CULTURE AND BELIEFS	7	RYTUAŁ WIECZERZY WIGILIJNEJ W OPOCZYŃSKIM. TRADYCJA A WSPÓŁCZESNOŚĆ.....	15
OBRZĘD BŁOGOSŁAWIEŃSTWA POKARMÓW WIELKANOCNYCH A PRZEŻYWANIE TAJEMNIC ROKU LITURGICZNEGO. CELEBRACJA RODZINNA CZY PARAFIALNA?	8	CELEBRUJĄC ŚMIERĆ. OBRZĘDY POGRZEBOWE U TANA TORADŹA Z WYSPY SULAWESI.....	15
OBRZĘDOWOŚĆ TOWARZYSZĄCA NARODZENIU DZIECKA U MANGGARAJCZYKÓW NA WYSPIE FLORES, INDONEZJA	9	COVIDOWE ŚWIĘTOWANIE (NA PRZYKŁADZIE WESELA).....	16
RYTUAŁ JAKO ŚRODEK KSZTAŁTOWANIA POSTAW MORALNYCH W RODZINIE	9	RYTUALIZACJA DNIA CODZIENNEGO W RODZINIE PODSTAWĄ PRAWIDŁOWEGO ROZWOJU DZIECKA	17
RODZINNY CHARAKTER KULTU PACHAMAMY W KULTURZE ANDYJSKIEJ	10	„OBRÓĆ SMUTEK NASZ W RADOŚĆ, ABYŚMY ŻYLI” (EST 4, 17H). GENEZA I ŚWIĘTOWANIE PURIM.....	18
		POSTAWY RODZICIELSKIE CZŁONKÓW WSPÓLNOTY DOMOWEGO KOŚCIOŁA	19
		SPECYFIKA ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA OBCHODZONYCH W POLSKIEJ RODZINIE	19

ŚWIĘTOWANIE SAKRAMENTU MAŁŻEŃSTWA W CIĄGU ŻYCIA RODZINNEGO. PERSPEKTYWA KATOLICKO- DOGMATYCZNA.....	20
RZYMSKIE CEREMONIE KU CZCI ZMARŁYCH PRZODKÓW	21
KSZTAŁTUJĄC "NOWEGO CZŁOWIEKA" NA KOLONIALNYM POGRANICZU. KATOLICKA PRAKTYKA RYTUALNA JAKO STRATEGIA DYSCIPLINUJĄCA W NIEMIECKIM TOGO (1892-1914)	22
RELACJE MIĘDZY ŻONAMI W MAŁŻEŃSTWIE POLIGINICZNYM KIRDICH Z PÓŁNOCNEGO KAMERUNU ..	23
THE PHENOMENOLOGICAL HANDLING OF VALUES IN THE CONTEXT OF MAX SCHELER'S CONCEPT OF SYMPATHY. A PHILOSOPHICAL SKETCH WITH A VIEW TO THE PROBLEM OF MIGRATION	23
RYT W PORZĄDKU SYMBOLICZNYM. REFLEKSJE NA KANWIE MYŚLI LOUIS-MARIE CHAUVET	24
KOMUNIKACJA W RODZINIE I JEJ WSPARCIE W SYTUACJI KONFLIKTU – NA PRZYKŁADZIE MEDIACJI RODZINNEJ ..	24
FAMILY RITUALS IN TRADITIONAL CHINESE CULTURE ..	25
WHAT RICH INSTITUTIONS LIKE THE FAMILY DO: STABILIZING OVERFLOWING CONTENTS IN RITUAL	26
RODZINA JAKO PODMIOT CELEBRACJI RELIGIJNEJ W ŚWIECKIM KONTEKŚCIE KULTUROWYM	27
ORGANIZING COMMITTEE	28

INTRODUCTION

The organizers of the International Symposia of Familiology are pleased to invite you to the sixth symposium with the theme "Family - Ritual - Feast". The family, similarly to the entire society, cannot do without rituals. Even the most extremist totalitarian regimes understood this. By instilling their ideology into nations, they created and expanded a set of rituals to activate the expected emotions and legitimize power.

At the micro-social level, within the basic social unit, the ritual acts as a catalyst for positive emotions, harmonizes thoughts and desires, and strengthens the bonds between members. It maintains hope and faith in the future. Through ritual, communication in the family finds a common platform, which is the memory of shared experiences. During rituals, a kind of Turnerian *communitas* is created, in which the rigidly defined relationships between husband and wife and between parents and children become as if suspended in a sublime and/or joyful atmosphere.

From the pastoral point of view, the metaphor of the "home church" gives a deep meaning to the ritual space and indicates the need for rituals. Family rites and customs are marked by an enormous emotional load and a richness of gospel content, which not only strengthens faith, but also directs life according to its principles.

A celebration/feast, which does not necessarily have to be religious, is often the setting of the rituals. For example, an

anniversary of a birthday, wedding, name day, as well as commemoration of historical events or just an established custom may be the occasion. The ritual always takes a prominent place during the festival. Moreover, ritualization, as a repetitive activity, has a very broad meaning. It can be found in everyday life outside the framework of the holiday: morning bath, a series of activities between getting up and going to work, eating a meal, and even ironing clothes or manner in bed. Man cannot do without rituals.

Prof. Dr. hab. Jacek Jan Pawlik, SVD

GHOST MARRIAGE RITUAL IN TAIWAN AS A WAY OF HEALING FAMILY RELATIONSHIPS

Dr. Piotr Adamek, SVD

Fu Jen Catholic University
Department of Religious Studies

Ghost marriage has a thousand years long tradition in the Chinese society. Traditionally, family relationships remained important also after the death. A soul tablet of deceased was provided at a house altar by one's descendants and worshiped with incense and offerings, which was believed to pleased the ancestor and bring blessing and prosperity for the family. Family members who died with no descendents, or even more unmarried, were in danger to be deprived of offerings. Especially deceased women were forbidden to have a soul tablet in their own home, as women traditionally shared worship in the family of their husbands. This caused also problems for the remaining family members: it was believed that the soul of the deceased – not being satisfied and therefore restless and angry – can bother and harm her own family, causing illness and misfortune. One of possible solutions was a ghost marriage, usually with a living person, allowing „the soul” to be satisfied and sometimes even have descendants, for example with the help of adoption. This ghost marriage was performed and realised in a special ritual, including elements of both: wedding and funeral rituals and making the healing of family relationships and prosperous life of people possible. Also in the last years the ghost marriage ritual did not become forgotten and

can be seen in Taiwan both in media and in the life of Taiwanese people, especially in the Taiwanese folk religion, even if officially regarded as superstition.

Based on interviews with Taiwanese people, internet materials and films, the paper will present various cases of ghost marriages in modern Taiwan and discuss their context, preparation, ritual and consequences, in order to understand the significance of ghost marriage as a way to heal family relationships and to achieve an auspicious life for contemporary Taiwanese.

TECHNOLOGY AND FAMILY RITUALS

Prof. Dr. Martín Carbajo-Núñez, OFM

Pontifical University Antonianum (Rome)

The paper analyzes the influence that Information and Communication Technologies (ICT) are having on family life and on its rituals. The social model of the family has evolved, but rituals keep being an important part of its internal dynamism. Thanks to rituals, family members build the symbolic structure that gives them cohesion and a horizon of meaning. ICTs are changing the way family members celebrate their rituals and relate to each other. We will present two case studies to see how families perceive the influence of ICTs and regulate their use. In the first case, we will examine testimonies from families on pilgrimage to Santiago de Compostela. In the second case, we will focus on the daily meal. We will assert the need to use ICTs wisely so that family rituals continue to fulfill their social function and family communication keeps being integral, empathetic, harmonious, an expression of closeness and encounter.

VALAIKAPPU: BIRTHING OF MOTHER AND BONDING OF RELATIONSHIPS

Prof. Dr. Mohan Doss, SVD

Institute of Philosophy and Theology Pontifical Athenaeum
Faculty of Theology
India

The Valaikappu is a rite de passage which signifies the passage of the pregnant woman to the state of motherhood. The rite is celebrated in India—under different names—and particularly in South India transcending religious and caste boundaries. This ritual ceremony is the public announcement and celebration of a woman's first conception which is a big event in a family. This paper focuses on the celebration of this rite in Tamil Nadu, one of the southern states in India. The first part of the paper deals with the social context of the ceremony. This ritual celebration is interpreted as prediction rite, preventive, periodic rite and performative rite. The second part narrates the rituals of the Valaikappu ceremony and their social significance with reference to cementing of relationships in the network of family relationships. The final part makes observations on the impact of the contemporary socio-economic trends on the ritual celebration of the social recognition of motherhood in a mother-to-be.

BIBLIJNE INSPIRACJE OBRZĘDOWOŚCI WESELNEJ

BIBLICAL INSPIRATIONS OF THE WEDDING RITUALS

Ks. dr Konrad Fedorowski

Wydział Teologii
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Papież Franciszek w adhortacji *Amoris laetitia* stwierdza, że współczesna kultura wywiera na młodych ludzi presję, by nie zakładali rodziny ze względu na brak perspektyw na przyszłość. Przyczyną takiego stanu rzeczy są względy ekonomiczne, wpływ ideologii pomniejszających znaczenie małżeństwa, niepowodzenia innych małżeństw, strach przed czymś wielkim i świętym, ułatwienia socjalne i korzyści ekonomiczne wypływające z życia w konkubinacie, emocjonalna i romantyczna koncepcja miłości, obawa przed utratą wolności i niezależności, odrzucenie tego co instytucjonalne i biurokratyczne. Dlatego istnieje potrzeba, aby przywoływać tradycyjne wzorce małżeństwa i rodziny wraz z ich bogatą i inspirującą obrzędowością. Celem referatu jest ukazanie tego, jak wielką inspiracją dla kultury ludowej, w tym przypadku dla obrzędowości weselnej jest Biblia, co uwidacznia się dzięki, przedstawieniu niektórych etapów obrzędu wesela.

THE PRAYER OF THE FOREST WITHOUT FOREST: THE RITUAL OF JEROKY-ÑEMBO´E (DANCE- PRAYER) AS WAY OF REVITALIZATION AND CONSERVATION OF CULTURE AND BELIEFS

Dr. Henryk Gąska, SVD

The Catholic University of Asunción and the National University of Itapúa
Paraguay

The aim of the following presentation is description and analysis of the ritual *jeroky nembo´e* (dance-prayer) or the *ñembo´e ka´aguy*, (the prayer of the forest) as the most important religious activity of the Ava Guaraní families. It is central in the performance of a variety of different activities and events such as curing illnesses, the naming of new born members of community, the harvest blessing, the ceremony of the lighting of the new fire, and several others. The biggest religious ceremony of the annual cycle is called *Ñemongarai*, (baptizing ceremony), or *Tera Ka´aguy*, (giving the forest name). Without a forest name an individual is not a full member of the Ava Guaraní family. The *ñemongarai* ceremony is more than an initiation; it reaffirms human relation with plants and animals of the forest on which the community depends. In the last few years the boom of soybean production has completely changed the face of the Guaraní rainforest, however, the *jeroky-ñembo´e*, (dance prayer), continues to be today as it always was, the Ava Guaraní's most important ritual ceremony.

**OBRZĘD BŁOGOSŁAWIEŃSTWA POKARMÓW
WIELKANOCNYCH A PRZEŻYWANIE TAJEMNIC
ROKU LITURGICZNEGO. CELEBRACJA RODZINNA
CZY PARAFIALNA?**

**THE RITE OF BLESSING EASTER FOOD AND
EXPERIENCING THE MYSTERIES OF THE
LITURGICAL YEAR. FAMILY OR PARISH
CELEBRATION?**

Ks. mgr lic. Łukasz Golec

Instytut Nauk Teologicznych
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Błogosławieństwo pokarmów na stół wielkanocny jest ważnym elementem polskiej pobożności ludowej. Odbywa się ono zwyczajowo w Wielką Sobotę w świątyni lub w jej pobliżu. Polskie wydanie Obrzędów błogosławieństw podaje również możliwość błogosławieństwa przez ojca rodziny przed śniadaniem wielkanocnym. Ta opcja stała się rozwiązaniem dla wielu rodzin podczas pandemii. Wielka Sobota to w przebiegu Triduum Paschalnego dzień ciszy i kontemplacji Jezusa Eucharystycznego

wystawionego na ołtarzu (w kaplicy) adoracji nazwanym tradycyjnie Bożym Grobem. Referat ma odpowiedzieć na pytanie, która z form błogosławieństwa lepiej pozwala przeżywać tajemnicę roku liturgicznego, biorąc pod uwagę również punkt widzenia tej celebracji z perspektywy Kościoła domowego, nawiązując także do tradycji żydowskiej błogosławienia posiłku.

**OBRZĘDOWOŚĆ TOWARZYSZĄCA NARODZENIU
DZIECKA U MANGGARAJCZYKÓW NA WYSPIE
FLORES, INDONEZJA**

**BIRTH RITUALS OF THE MANGGARAI PEOPLE ON
FLORES ISLAND, INDONESIA**

Dr Vinsensius Adi Gunawan, SVD

Anthropos-Institute
Sankt Augustin, Germany

Narodziny dziecka stanowią ważne wydarzenie każdej rodziny, dlatego towarzyszy temu szereg obrzędów i rytuałów. Nie inaczej jest u Manggarajczyków, gdzie tradycyjność kulturowa odgrywa wciąż ważną rolę w życiu codziennym. Od momentu ciąży aż do nadania imienia dziecku odbywają się mniejsze lub uroczystsze ceremonie, które mają przynieść dobro zarówno matce i nowonarodzonemu, jak i całej rodzinie lub klanowi. Ta wierność tradycji zwłaszcza w nowoczesnych czasach rodzi oczywiście pytanie, czy aby osiągnięcie technologii nie wystarczyło do zapewnienia dobra dla człowieka (tutaj dla matki, dziecka i całej rodziny lub klanu)? Na podstawie tego i innych pytań autor próbuje znaleźć powiązania pomiędzy dwiema perspektywami.

**RYTUAŁ JAKO ŚRODEK KSZTAŁTOWANIA POSTAW
MORALNYCH W RODZINIE**

**RITUAL AS A WAY OF SHAPING MORAL ATTITUDES
IN THE FAMILY**

Ks. dr Tomasz Gwoździewicz

Wydział Teologiczny
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wystąpienie ma na celu ukazanie formacyjnej roli obrzędów wtajemniczenia chrześcijańskiego na życie współczesnej rodziny. Ukazany zostanie związek tych sakramentów jako rytuału inicjacji, a następnie ich wymiar aksjologiczny, który uwidacznia się w przebiegu tych obrzędów i posiada szeroki wpływ nie tylko na jednostkę, ale także na społeczność, która uczestniczy w ich sprawowaniu. Istotnym współcześnie zagrożeniem dla formacyjnego wymiaru obrzędów jest sekularyzacja, która sprowadza rytualizację sakramentów do widowiskowości, pozbawionej duchowego znaczenia.

RODZINNY CHARAKTER KULTU PACHAMAMY W KULTURZE ANDYJSKIEJ

THE FAMILY NATURE OF THE PACHAMAMA CULT IN ANDEAN CULTURE

Prof. dr hab. Ryszard Hajduk, CSSR

Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

W tradycji Indian andyjskich Pachamama – Matka Ziemia to źródło życia obecne w każdym miejscu i czasie, to przestrzeń fizyczna, społeczna i duchowa zamieszкана przez ludzi. Pachamama jest matką każdego człowieka i najważniejszą opiekunką rolników. Obrzędy ku jej czci są ważnym elementem kultury ludności rolniczej, zamieszkującej Andy. Mają one charakter rodzinny i swoiste zabarwienie religijne z uwagi na wymieszanie tradycji pogańskich z elementami chrześcijańskimi. Z tego też powodu zrozumiałe jest, że troską Kościoła pozostaje takie celebrowanie rytuału Pachamamy, aby był on wyrazem uwielbienia jedyne go i prawdziwego Boga – Źródła wszelkiego dobra. Wykład ma przybliżyć wspólnototwórczy charakter rytuału, a także jego znaczenie dla życia jednostek i rodzin pielęgnujących zwyczaje przodków, typowe dla rdzennych kultur latynoamerykańskich.

SOLIDARITY OF FAMILY: LANTERN FESTIVAL AS A RITE OF PASSAGE IN CHINESE-SPEAKING CIRCLE

Prof. Dr. Sonja Meiting Huang

Fu Jen Academia Catholica
Fu Jen Catholic University, Taiwan

Festivals are important factors to reinforce communities and families. Normally, they are connected with certain religious or cultural characteristics and have certain structures for celebrations. Different cultures possess their special festivals. The symbolic meanings of festivals often refer to some kinds of gifts which are not from human beings but from the divine power beyond them. Therefore, festivals give the communities or families on one hand the opportunities to get together, on the other hand make them be aware of the cultural and spiritual unity among them. The new insight or hope will be thus formed. In Chinese-speaking cultural circle, such as Taiwan, China, Hong Kong, Macau or Chinese communities overseas, all celebrate the Lantern Festival after Lunar Chinese New Year. Lantern Festival (Yuanxiao Festival) is treated as the end of the lunar Chinese New Year. After this day, the life of families and communities in the new year starts. For this festival, there are many activities, such as making lanterns, handheld lanterns, release the sky

lanterns, eating rice balls, etc. All of these mean the hope for the new life and harmony in the families. No matter how was the life in the past year, after this day, the new phase of life could be expected. In this paper, this important festival in Chinese-speaking circle will be presented and discussed to see how it influences on the solidarity of families, communities and society. Its religious and symbolic meaning will also be explored at the same time.

HOW FAMILY RITUALS AND FEASTS CAN STRENGTHEN FAMILY INTIMACY

Maria Elena Garcia Jimenez

Construyendo a la Familia,
COFAM, Mexico

Considering what I expressed regarding Family Intimacy in the 5th Symposium: "Intimacy is not only related with sex but to everything regarding what each member of a family expresses in the way he or she can do it. How is that? Which approaches have we been having towards the family in order to weigh intimacy? How is intimacy considered and how can it be widely understood? Intimacy is different through the family life cycle, as well as to the different stages in which each member of a family goes through. Intimacy is a value and it constructs or deconstructs the family. Working with intimacy in each member generates an armor-plating of the family. Intimacy is deeply connected with our feelings, thoughts, beliefs, traditions, culture. The construction of each person as a human person requires time, techniques, love, respect, and intimacy directly leads to self-fidelity and self-fidelity in each member of the family can produce a family coat of arms. The nature of intimacy goes beyond of

what can be expected. Broken intimacy can destroy self-esteem. An armor-plating intimacy can develop different human persons with a great enrichment to offer society to weave a strong society. Society that takes care of family intimacy, not only pays attention to what damages, but to what makes people live self-donation. Intimacy lets the person know his/her value. It is intimacy the strongest value and technique to weigh what we are, what we need, what we want.” I can say that: Family Rituals and Feasts act as a technique to strengthen Family Intimacy and so, to help generate an armor-plated family, since they are inserted in the bio-psycho-social-spiritual dimensions of the human person; family’s culture, the place where it lives, epoch in which the family is living, its health, its function, its relation with God, its social relationship; its value hierarchy, its axiological and ascetical way to live; the life-cycle stage of the family, the life-cycle of the couple, the life-cycle of each family member and how these life-cycles intersect among them with its inner self-donation need. This insertion of family rituals and feasts makes society stop being paralyzed, being the plan of others and specially stop the objectification of the human person as we can study in the words of many authors.

RYTUAŁY OKOŁO WESELNE NA TLE INTERAKCJI ZRÓŻNICOWANYCH SIŁ SACRUM (W ODNIESIENIU DO RELACJI SENIORÓW Z POŁUDNIOWEGO PODLASIA)

SOME CONTEXTS FROM WEDDING RITUALS IN SOUTHERN PODLASIE (ACCORDING TO ETHNOGRAPHICAL SOURCES)

Dr hab. Bożena Józefów-Czerwińska, prof. AFiB

Wydział Humanistyczny
Akademia Finansów i Biznesu Vistula

Czas związany z weselem na tle innych ceremonii rodzinnych miał dawniej najbardziej rozbudowaną i bogatą obrzędowość. W rytuałach, pieśniach długo też obecne były relikty nawiązujące do odległych wierzeń, o czym pisał już A. A. Marcinkowski wskazując na wątki kosmogoniczne („zawsze śpiewa się o księżycu, słońcu i zorzach jasných”). We wspomnieniach, treściach upamiętnianych przez seniorów z południowego Podlasia niewiele z tych treści dotąd przetrwało. Zachowały się jednakże świadectwa, które ukazują jak ważną rolę w obrzędowości przejścia pełniły rytuały, w których według wierzeń wchodziło w interakcję ze zróżnicowanymi siłami sacrum. W rytuałach obrzędowości przejścia było to niezbędne dla dokonania pożądanej w świecie ludzkim transformacji.

RYTUAŁY RODZINNE W CHIŃSKIEJ REPUBLICIE LUDOWEJ – MIĘDZY KPCH A SPUŚCIZNĄ CESARSTWA

FAMILY RITUALS IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA – BETWEEN THE COMMUNIST PARTY AND THE IMPERIAL LEGACY

Mgr Krzysztof Karwowski

Studium Komunikacji Międzykulturowej – Azja i Afryka
Uniwersytet Warszawski

Współczesne Chiny Ludowe stanowią aktualnie prawdziwy amalgamat prastarej kultury i supernowoczesnego mocarstwa cyfrowego. Zdarzają się sytuacje, w których masy ludzi ze społeczności agrarnych przechodzą od razu w społeczności postindustrialne, wysoko zdigitalizowane mimo skąpej infrastruktury w materialnym świecie. W wielkich miastach i na prowincji społeczeństwo przechodzi przemianę – zmieniają się wartości, modyfikują tradycje i na nowo definiują więzi rodzinne. Zmiana jest tak gwałtowna i wszechogarniająca gigantyczne społeczeństwo chińskie, że nieraz wymyka się spod kontroli Chińskiej Partii Komunistycznej KPCh.

Chiński kalendarz księżycowy poznaczony jest zarówno świętami państwowymi ustanowionymi w ostatnim stuleciu, jak Proklamowanie Republiki Ludowej 1 października, jak i starożytnymi

obzędami związanymi z bóstwami przyrody, księżyca, rzek itp. Wielkość narodu chińskiego jak i różnorodność wierzeń i religii w poszczególnych prowincjach warunkują także obchodzenie świąt chrześcijańskich, muzułmańskich, żydowskich.

Celem niniejszego wystąpienia jest nakreślenie tła wspomnianych świąt (Święto Środka Jesieni, Księżycowy Nowy Rok, święta komunistyczne), osadzenie ich w postrzeganiu chińskiej rodziny oraz wyliczenie zarówno nowości jak i zachowanych tradycji w ich obchodach.

**NIE ZAPOMNIEĆ IMIENIA. RYTUAŁY PAMIĘCI W
RODZINIE I WSPÓLNOCIE ŻYDOWSKIEJ NA
PRZYKŁADZIE DEDYKACYJNEJ ZAWIESZKI NA
TARCZĘ NA TORĘ ODKRYTEJ NA TERENIE GETTA
WARSZAWSKIEGO**

**DO NOT FORGET THE NAME. RITUALS OF
REMEMBRANCE IN A JEWISH FAMILY ON THE
EXAMPLE OF A DEDICATORY TORAH SHIELD
PENDANT DISCOVERED IN THE WARSAW GHETTO**

Dr Jacek Konik

Wydział Humanistyczny
Akademia Finansów i Biznesu Vistula

Jesienią 2021 roku w trakcie badań wykopaliskowych na terenie dawnego getta w Warszawie odkryto niewielką srebrną tabliczkę poświęconą pamięci Nachuma Morgensterna. Z treści wynikało, że ufundowały ją dzieci aby uczcić zmarłego ojca. Znaleźisko to jest doskonałym przykładem jak bardzo w tradycji judaistycznej zakorzeniona jest nie tylko kultura pamięci, ale także związane z nią rytuały. Dotyczy to zarówno form oddawania czci osobom zmarłym jak i pewnej kultury wspominania i pamiętania. Szczególnie ważne było zapamiętanie, a kiedy trzeba i zapisanie

imienia osoby zmarłej, zwłaszcza tej, której nie ma kto wspominać. Miało to zawsze znaczenie w żydowskiej codzienności już od czasów starożytnych, zarówno w obszarze życia rodzinnego jak i wspólnotowego czego przykładem jest znaleziona na terenie getta blaszka. Nowego, szczególnego wymiaru, upamiętnienie nabrało po Zagładzie, kiedy ginęły całe rodziny i często nie było już później bliskich osób, które mogłyby wspomnieć zamordowanych. Spowodowało to, że zaczęto zwracać szczególną uwagę na wręcz konieczność ustalenia możliwie każdego imienia. W ten sposób rytuały, które dawniej skupiały i jednoczyły przede wszystkim rodziny mocno zakorzeniły się w wymiarze wspólnotowym kształtując współczesną kulturę pamięci.

RYTUAŁ WIECZERZY WIGILIJNEJ W OPOCZYŃSKIM. TRADYCJA A WSPÓŁCZESNOŚĆ

RITUAL OF THE CHRISTMAS EVE IN OPOCZNO REGION. TRADITION AND THE PRESENT DAY

Dr hab. Zdzisław Kupisiński, SVD

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

W referacie podjęte zostaną następujące zagadnienia w oparciu o schemat Arnolda van Gennepa:

1. Przygotowanie do wieczerzy i prace związane z tym charakterystycznym dniem w wierzeniach i obrzędach ludowych
2. Przebieg wieczerzy wigilijnej
3. Czas po wieczerzy (zachowania uczestników oraz wierzenia związane z fazą postliminarną)

CELEBRUJĄC ŚMIERĆ. OBRZĘDY POGRZEBOWE U TANA TORADŹA Z WYSPY SULAWESI

CELEBRATING DEATH. FUNERAL RITES AT TAN TORAJA FROM SULAWESI ISLAND

Dr Ewelina Mączka

Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Praktyki oraz rytuały pogrzebowe są przejawem powszechnej świadomości o nieuchronności śmierci. Tematu trudnego, poruszającego każdego człowieka. Obecne są w każdej kulturze na świecie, ale różnią się sposobem wyrażenia.

W kulturze Toradża śmierć jest tematem przewodnim, bardziej niż życie. Śmierć jest tutaj inaczej interpretowana niż w kulturze europejskiej. Można powiedzieć, że u Toradżów jest bardziej oswojona, zwyczajna. Grupa etniczna Tana Toradża zamieszkuje wyspę Sulawesi. Słowo toradża oznacza „ludzie z wyżyn”, a Tana Toradża tłumaczy się jako „Kraina Toradży”. Śmierć, a następnie praktyki pogrzebowe są świętem integrującym całe społeczeństwo. Rytuał pogrzebowy stanowi najważniejszy moment towarzyski w społeczności, przeważający nad narodzinami i ślubami. Ceremonie pogrzebowe muszą odbywać się przed całą społecznością i wymagają udziału wszystkich. Jednym z rozpoznawalnych symboli Tana

Toradza są tau tau, figury przedstawiające zmarłych przodków. I choć tradycyjną religię Aluk Todolo wyznaje w przybliżeniu 4% Toradżów, a 90% z nich deklaruje się za katolików i protestantów (jest to wyjątek w muzułmańskiej Indonezji), którzy nie wierzą w znaczenie uboju rytualnego dla pośmiertnego życia, to mimo wszystko praktykowana tradycja jest żywa i aktualna.

Prelekcja ma na celu przybliżenie zwyczajów i tradycji związanej z obrzędami pogrzebowymi u Tana Toradza.

COVIDOWE ŚWIĘTOWANIE (NA PRZYKŁADZIE WESELA)

CELEBRATING AT THE COVID-19 TIME (ON THE EXAMPLE OF A WEDDING RITUAL)

Mgr Beata Maksymiuk-Pacek

Instytut Nauk o Kulturze
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Ślub i wesele w życiu młodych ludzi jest etapem niezwykle istotnym. Wspólne świętowanie tego wydarzenia z rodziną i bliskimi jest nieodłącznym elementem obrzędu weselnego. Wraz z pojawieniem się w Polsce w marcu 2020 roku wirusa Covid-19 i wprowadzeniem licznych restrykcji, dobrze znane nam biesiady weselne z dużą liczbą gości i zabawami, nie mogły się odbywać. Autorka stara się pokazać jaki przebieg w tym specyficznym, trudnym czasie miały wesela. Rozważania opiera na wywiadach zaczerpniętych z portali internetowych (z okresu od 12 marca do 30 maja 2020 roku) oraz badaniach własnych (przeprowadzonych w styczniu 2021 i 2022 roku) poświęconych obrzędowości weselnej południowego Podlasia.

RYTUALIZACJA DNIA CODZIENNEGO W RODZINIE PODSTAWĄ PRAWIDŁOWEGO ROZWOJU DZIECKA

THE RITUALIZATION OF DAILY LIFE IN THE FAMILY IS THE BASIS FOR PROPER CHILD DEVELOPMENT

Dr Sylwia Mikołajczak

Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Rytuały dnia codziennego pozytywnie wpływają na prawidłowy rozwój dziecka, dlatego też zaleca się wprowadzanie ich od pierwszych dni jego życia. Rytuał, czyli pewien schemat następujących po sobie czynności daje możliwość dziecku większego poczucia stabilizacji i bezpieczeństwa. Ponadto pomaga dziecku w przewidywaniu następstw zdarzeń. Znane są mu bowiem powtarzane każdego dnia czynności, wykonywane w tych samych porach. Nie wywołują one w nim lęku, przez co staje się spokojniejszy i pewniejszy siebie. Ustalony porządek dnia pozwala dziecku sprawnie funkcjonować w otaczającym je środowisku, panować nad emocjami, wyrabiać dobre nawyki, czy w starszym wieku przestrzegać ustalonych zasad. Powtarzalność, harmonia dnia codziennego wpływa również na relacje, więź między rodzicami, opiekunami, a dzieckiem. Są one trwalsze, pełne zrozumienia

i akceptacji. Stały rytm dnia niesie również korzyści dla rodziców, bowiem są w stanie zaoszczędzić czas, który tracą przy braku odpowiedniej organizacji dnia. Ponadto pozwala wyeliminować chaos, zamieszanie, złość, stres, powodowane brakiem systematyczności.

**„OBRÓĆ SMUTEK NASZ W RADOŚĆ, ABYŚMY ŻYLI”
(EST 4, 17H). GENEZA I ŚWIĘTOWANIE PURIM**

**“TURN OUR GRIEF INTO REJOICING, SO THAT WE
MAY LIVE” (ESTH 4, 17H). THE ORIGINS AND
CELEBRATION OF PURIM**

Dr hab. Aleksandra Nalewaj

Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wystąpienie składa się z dwóch części. Pierwsza część jest historycznym uzasadnieniem żydowskiego święta Purim, którego geneza sięga V wieku przed Chr. w diasporze perskiej. Księga Estery opowiada o królewskim nakazie zagłady Żydów mieszkających w Suzie w dniu wyznaczonym losami (purim). Dzięki interwencji pięknej Żydówki Estery ten plan został udaremniony, a karę śmierci otrzymał perski urzędnik Haman, ucieleśnienie wrogości do narodu żydowskiego. To stanowi okazję do radosnego świętowania.

Druga część ilustruje rytuał związany ze Świętem Purim. W wigilię święta obowiązuje post, zwany Postem Estery. Wieczorem po zakończeniu postu wspólnota udaje się do synagogi, by wysłuchać recytacji zwoju Estery. Historia odżywa na nowo. Kantorowi w

odpowiednich momentach recytacji towarzyszą tzw. „stukacze Hamana” uzbrojeni w grzechotki, kołatki, by czynić rumor na dźwięk imienia „Haman”. Posiłek spożywany z okazji Purim następnego dnia winien być posiłkiem świątecznym Specjałem są tzw. „uszy Hamana” lub „kieszenie Hamana” oraz większa niż w inne uroczystości ilość wina. To święto ma karnawałową atmosferę wydobywaną przez pochody przebierańców i satyryczne występy. Purim nakazuje dobroczynność wobec ubogich. Świąteczny posiłek i radość Purim należy zanieść także do innych domów.

POSTAWY RODZICIELSKIE CZŁONKÓW WSPÓLNOTY DOMOWEGO KOŚCIOŁA

PARENTAL ATTITUDES OF MEMBERS OF THE DOMESTIC CHURCH COMMUNITY

Ks. dr Cezary Opalach

Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Referat ukazuje wyniki badań empirycznych, dotyczących postaw rodzicielskich członków wspólnoty Domowego Kościoła. Głównym celem tej wspólnoty jest rozwój duchowy małżonków do niej należących, a celem pośrednim jest dbałość o prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Jednym z jej elementów jest relacja rodzice-dzieci, którą można zoperacjonalizować m.in. za pomocą postaw rodzicielskich, ukazujących kierunek, siłę oraz emocjonalne odniesienie do dziecka. Stąd w literaturze przedmiotu znajdujemy różne ich typologie, poczynając od czynnikowych, autorstwa A. Roe, M. Siegelmana, E. S. Schaefera, czy W. C. Beckera, a na „opisowych” skończywszy, jak modele L. Kanner, P. Slater, L. E. Longstretha i M. Ziemskej. Do tych ostatnich zaliczamy także Skalę Postaw Rodzicielskich M. Plopy, którą zastosowano przy tworzeniu analiz tego referatu.

SPECYFIKA ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA OBCHODZONYCH W POLSKIEJ RODZINIE

THE DISTINCTIVE NATURE OF CHRISTMAS CELEBRATED IN POLISH FAMILY

Prof. dr hab. Elżbieta Osewska

University of Applied Sciences
in Tarnow

Polish family is organically linked to Christian culture that is expressed in everyday life, but especially during the time of festivities like Christmas. Despite the present changes of rituals in the family setting, the author of this presentation intends to introduce the celebration of Christmas in the Polish family that still kept in the villages and small towns, but slowly vanishing in the cities. The right understanding of family in the process of transmitting the Christian and national tradition, rites and customs is extremely important as only strong and happy family can become the basis for a strong society and Christian culture, even if it is more and more difficult in the postmodern Europe, where emphasis is put on the individualism.

ŚWIĘTOWANIE SAKRAMENTU MAŁŻEŃSTWA W CIĄGU ŻYCIA RODZINNEGO. PERSPEKTYWA KATOLICKO-DOGMATYCZNA

CELEBRATING THE SACRAMENT OF MARRIAGE DURING FAMILY LIFE. CATHOLIC-DOGMATIC PERSPECTIVE

Dr hab. Katarzyna Parzych-Blakiewicz, prof. UWM

Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Umowa małżeńska rozpoczyna etap życia, w którym osoba ludzka łączy swoje życie intymne z życiem innej osoby. Intymne relacje obejmują wszystkie sfery osobowe: od wspólnego organizowania domostwa do aktywności seksualnej. Jest to płaszczyzna relacji małżeńskich na poziomie naturalnych warunków tzw. wspólnego stołu i łóża. Relacje małżeńskie chrześcijan obejmują także religijną przestrzeń społeczną. Począwszy od przysięgi małżeńskiej, składającej się z czterech przyrzeczeń - ślubowań, chrześcijanin rozpoczyna także nowy etap życia w Kościele. Wraz ze ślubami małżeńskimi, tworzy się nowa wspólnota dwojga chrześcijan i osób Boskich. Teandryczna struktura powstaje w sakramencie

małżeństwa udzielonego kobiecie i mężczyźnie, którzy składają sobie nawzajem ślubowanie, biorąc na świadków Boga Trójjedynego i wszystkich świętych. W ten sposób małżonkowie chrześcijańscy przyjmują na siebie obowiązek funkcjonowania we wspólnocie eklezjalnej jako szerszej społeczności. Ów szerszy zakres oznacza zaangażowanie w realizację powszechnego powołania do świętości. Jest to permanentne świętowanie sakramentu małżeństwa, polegające na stałym otwarciu na działanie Bożej łaski uświęcającej i gotowości do pośredniczenia w miłości Bożej udzielanej osobie zaślubionej. Rok liturgiczny w Kościele katolickim organizuje aktywność eklezjalną rodzin i pojedynczych wiernych.

RZYMSKIE CEREMONIE KU CZCI ZMARŁYCH PRZODKÓW

ROMAN CEREMONIES TO HONOUR DEAD ANCESTORS

Dr Maria Piechocka-Kłós

Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Od zarania dziejów człowiek myśli o śmierci. Starożytnym Rzymianom myśl ta towarzyszyła przez całe życie. Gdy byli młodzi swoje myśli kierowali w stronę zmarłych przodków, później rozmyślali o własnej śmierci i pogrzebie (funus indictivum lub funus translaticium). Obrzędy pogrzebowe zaczynały się w zasadzie już na łożu śmierci. W wierzeniach Rzymian szczególne miejsce zajmowały Many (Manes), bóstwa opiekuńcze domu. Były personifikacją „dobrych” dusz zmarłych członków rodziny. Ich przychylność była potrzebna żyjącym. Kult ku czci zmarłych przodków, uznawanych za istoty boskie, celebrowany przez Rzymian z należytą pieczołowitością był dla starożytnych nakazem sakralnym. Obowiązki religijne spoczywały głównie na przedstawicielach wspólnoty rodzinnej lub Westalkach, które sprawowały obrzędy

publiczne w imieniu ludu rzymskiego. Ceremonie prywatne skupione wokół obrzędów pogrzebowych oraz coroczne wspomnienie okresu żałoby, uzupełniały święta rozmieszczone w kalendarzowym rocznym cyklu uroczystości publicznych. Ceremonie zarówno prywatne jak i państwowe charakteryzowały się stosunkowo rozbudowanym scenariuszem obrzędowym. Do głównych rzymskich świąt ku czci zmarłych należą: Parentalia, Lumuria, Larentalia (feriae statae sollemnes); Compitalia (feriae conceptivae) oraz rytuał mundus patet (odbywał się w określonym miejscu na terenie Rzymu i nie mógł być dołączony do uroczystości ujętych w kalendarzach innych miast).

**KSZTAŁTUJĄC "NOWEGO CZŁOWIEKA" NA
KOLONIALNYM POGRANICZU. KATOLICKA
PRAKTYKA RYTUALNA JAKO STRATEGIA
DYSCYPLINUJĄCA W NIEMIECKIM TOGO (1892-
1914)**

**SHAPING A "NEW MAN" ON THE COLONIAL
FRONTIER. THE CATHOLIC RITUAL PRACTICE AS A
DISCIPLINING STRATEGY IN GERMAN TOGO (1892-
1914)**

Prof. dr hab. Dariusz J. Piwowarczyk, SVD

Anthropos-Institute
Sankt Augustin, Germany

W niniejszym wystąpieniu podejmuję temat "dyscyplinowania" podmiotu kolonialnego na przykładzie praktyki rytualnej katolickich Misjonarzy Słowa Bożego (SVD) w niemieckim Togo - kolonii Cesarstwa Niemieckiego, która istniała od 1884 roku do wybuchu I wojny światowej. Pojęcie "dyscyplinowania" rozumiem tu za Michele Foucaultem - to znaczy jako praktykę działania na ludzkie ciało w celu zaszczerpienia zachowań i dyspozycji pożądanych z punktu widzenia rządzących. Po krótkim

wprowadzeniu teoretycznym omówię więc dalej doroczny katolicki rytuał Bożego Ciała, katolickie rytuały przejścia, a wreszcie uroczystą konsekrację kościoła Najświętszego Serca Jezusowego w Lomé, która miała miejsce w 1902 roku, wskazując na ich "dyscyplinujący" wymiar.

**RELACJE MIĘDZY ŻONAMI W MAŁŻEŃSTWIE
POLIGINICZNYM KIRDICH Z PÓŁNOCNEGO
KAMERUNU**

**RELATIONSHIPS BETWEEN WIVES IN A
POLYGINOUS MARRIAGE OF KIRDI FROM
NORTHERN CAMEROON**

Prof. dr hab. Jarosław Róžański, OMI

Wydział Teologii
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Wystąpienie dotyczy rozpowszechnionego wśród Kirdich z północnego Kamerunu zjawiska poliginii. Zdarza się ona nawet wśród rodzin chrześcijańskich, gdyż żyją w kulturze, dla której taki model małżeństwa nie jest niczym złym. Poliginia respektowana jest przez prawo państwowe. Poliginia dawniej związana była bardziej z wymogami ekonomicznymi i obronnymi rodu, traktowana była także jako znak wyróżniający mężczyzn, pozwalała na zawieranie przymierzy małżeńskich z wieloma rodami. Relacje kobiet w małżeństwie poliginicznym są oparte o szereg szczegółowych zasad i rytuałów. Dotyczą one tak odniesienia do władzy i prestiżu, jak i codziennych czynności, w tym także współżycia seksualnego.

**THE PHENOMENOLOGICAL HANDLING OF VALUES
IN THE CONTEXT OF MAX SCHELER'S CONCEPT OF
SYMPATHY. A PHILOSOPHICAL SKETCH WITH A
VIEW TO THE PROBLEM OF MIGRATION**

Rev. Prof. Dr. hab. Kazimierz Rynkiewicz

Munich University

The lecture deals with Max Scheler's value problem, looking back at the term „sympathy” in the context of the migration question. First, phenomena such as compassion and love are taken up, whose hermeneutic and phenomenological relevance are personally based. In order for the concept of the person to be able to unfold its actual dynamics in the real world, however, it must transcend the framework conditions of Scheler's material value ethics, whose concerns appear on the a priori foundation.

**RYT W PORZĄDKU SYMBOLICZNYM. REFLEKSJE
NA KANWIE MYŚLI LOUIS-MARIE CHAUVET**

**RITE IN SYMBOLIC ORDER. REFLECTIONS BASED
ON THE THOUGHT OF LOUIS-MARIE CHAUVET**

Dr Paweł Sambor, OFM

Pontificia Università Antonianum
Rzym

Każda relacja międzyludzka porusza się w porządku symbolicznym. Oznacza to, że komunikacja interpersonalna to nie tylko wymiana informacji (język jako narzędzie), to przede wszystkim prośba o uznanie rozmówcy i jego podmiotowości (język jako mediacja). Ta fundamentalna zasada znajduje swój szczególny wyraz w relacjach znaczących (np. relacje małżeńskie), gdzie jednosta wyraża i potwierdza się jako podmiot. Relacje te często przybierają formę uporządkowaną czy "zrytualizowaną". Przedmiotem moich rozważań będzie interpretacja rytu i obrzędowości jako takiej w perspektywie antropologicznych założeń francuskiego teologa Louis-Marie Chauvet (symbol i porządek symboliczny).

**KOMUNIKACJA W RODZINIE I JEJ WSPARCIE W
SYTUACJI KONFLIKTU – NA PRZYKŁADZIE
MEDIACJI RODZINNEJ**

**COMMUNICATION IN THE FAMILY AND ITS
SUPPORT IN A CONFLICT SITUATION - ON THE
EXAMPLE OF FAMILY MEDIATION**

Dr Magda Urbańska

Instytut Pedagogiki
Uniwersytet Rzeszowski

Każda rodzina ma swój unikalny sposób porozumiewania się, którym rządzą specyficzne dla danej rodziny zasady i reguły komunikacji interpersonalnej. Codzienna, dobra komunikacja między członkami rodziny sprzyja zacieśnianiu więzi rodzinnych, przekłada się na dobre relacje w rodzinie a także buduje wzajemne zaufanie i poczucie bezpieczeństwa. Dobra i efektywna komunikacja w rodzinie pozwala na konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, uwzględniające potrzeby wszystkich członków rodziny. Niekiedy jednak konflikt zaburza komunikację w rodzinie a powstające bariery komunikacyjne znacząco utrudniają bądź nawet całkowicie uniemożliwiają znalezienie porozumienia. Wsparciem w tej sytuacji

może być mediacja, prowadzona przez bezstronnego i neutralnego mediatora rodzinnego. W referacie zaprezentowane zostaną zagadnienia odnoszące się do zasad i technik dobrej komunikacji w rodzinie oraz pozytywnego klimatu porozumiewania się. W tym kontekście omówione zostaną także zasady mediacji rodzinnej oraz rola mediatora jako osoby wspierającej członków rodziny we wzajemnej komunikacji i współpracy na rzecz znalezienia wspólnego i satysfakcjonującego rozwiązania konfliktu. W referacie zaprezentowane zostaną także wyniki badań własnych, przeprowadzonych wśród studentów kierunku Nauki o rodzinie Uniwersytetu Rzeszowskiego, których celem było poznanie opinii studentów-przyszłych asystentów rodziny na temat mediacji jako sposobu rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

FAMILY RITUALS IN TRADITIONAL CHINESE CULTURE

Prof. Dr. Zbigniew Wesołowski, SVD

Monumenta Serica Institute
Sankt Augustin, Germany

Chinese culture occupies a special place and unique position among other very advanced human civilizations. It has been continuously developing for at least four thousand years, a fact that has been confirmed archaeologically and historically, and it still continues to grow. Chinese culture is not the oldest of all human cultures, but it is the culture with the longest continuous duration. The family has always played a crucial role in Chinese culture, also in a political sense, because in Confucianism state and society were understood as a natural extension of the family. This kind of familism was deeply connected with ritualization of everyday life. Many actions and processes of the daily life were subject to strict regulations. They were mostly prescribed by tradition and thus ultimately by the ancestors or leading personalities (so-called masters like Confucius [551-479 BC]). Deviations from the ritual guidelines were at best smiled at, but often sanctioned or even severely punished. Spontaneity, improvisation, originality or self-realization were thus largely frowned upon, which, together with the fear of losing face, led to increased pressure to conform and the low prevalence of eccentrics in traditional China. In this contribution, the author wants to look at

some important traditional family rituals, such as the capping ceremony (men 20 years old: guanli) and the pinning of the hair (women 15 years old: jili), weddings, funerals, and sacrificial rites. These were the basic Confucian family “four rites”.

WHAT RICH INSTITUTIONS LIKE THE FAMILY DO: STABILIZING OVERFLOWING CONTENTS IN RITUAL

Prof. Mag. Dr. habil. Michael Wladika

ITI Catholic University Trumau
Austria

This paper intends to show:

The family is an institution. Institutions are realities within which and from the point of view of which we act and live. They bring life-forms and meaning, purpose which directs. Man is institutionalistic by nature.

The family is a rich institution. So, not an institution like a dinner club or an athletic association. But an indispensable way of living without which the nature of human beings would be illegible. The contents included in „family” is so rich, so overflowing, that it can only be there, there for us, stabilized in symbolic representation, in ritual. The ritual is the overloaded, compressed, most dense focus of a rich institution as such. Man is ritualistic by nature.

In developing the ritualistic nature of strong institutions on a very deep and therefore also very old level and in a very old surrounding, I want to discuss, with a little help also from other

friends, especially Arnold Gehlen's „Urmensch and Spätkultur” (1956) und Sigmund Freud's „Totem und Tabu” (1913). So I also want to describe, along the lines, how Gehlen gives us a considerable part of what we need in order to understand „symbolic representation, brimful of contents“ („symbolische, inhaltsüberfüllte Darstellung”) which the family is. And I also want to describe how Freud is what is regularly proposed instead. Freud with his strange reductionism, coupled with his wide reading and suggestive way of speaking – and his regular habit of drawing the wrong conclusions.

RODZINA JAKO PODMIOT CELEBRACJI RELIGIJNEJ W ŚWIECKIM KONTEKŚCIE KULTUROWYM

FAMILY AS A SUBJECT OF RELIGIOUS CELEBRATION IN THE LAY CULTURAL CONTEXT

Ks. dr hab. Marek Żmudziński, prof. UWM

Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Referat przedstawia rodzinę jako podmiot życia kościelnego, przeprowadzającą celebracje liturgiczne, które wynikają z połączenia oficjalnej liturgii Kościoła z rytuałami religijnymi kultywowanymi w rodzinach. Opisano sytuację kryzysową rodziny jako kościoła domowego, wynikającą m.in. z sytuacji kryzysowej wiary chrześcijańskiej. Powodem tego jest radykalnie świecki wymiar współczesnej kultury, w którym brakuje wymiaru transcendencji. Konkretnymi przejawami tego fenomenu są faktory przypadkowości, relatywizmu, doczesności i autonomii. Przeprowadzone badania sugerują nieadekwatność teoretycznego opisu świata i konkretnej egzystencji, w której wymiar tajemnicy jest wciąż obecny i taka sytuacja staje się szansą. W takim kontekście bowiem rodzina jawi się jako potencjalny nośnik transcendentnych potrzeb człowieka świeckiego.

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Jacek Jan Pawlik SVD – chairman

Prof. Marian Machinek MSF

Ewelina Mączka, PhD

Sylwia Mikołajczak, PhD

Rev. Cezary Opalach, PhD

Maria Piechocka-Kłos, PhD